

**INSTYTUT NA RZECZ EKOROZWOJU
INSTITUTE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

W interesie przyszłych pokoleń / In the interest of the future generations

ul. Nabelaka 15 lok. 1
00-743 Warszawa/Warsaw
POLAND

www.ine-isd.org.pl

Tel./Phone: (48-22) 851-04-02

Tel./Phone: (48-22) 851-04-03

Tel./Phone: (48-22) 851-04-04

Fax.: (48-22) 851-04-00

E-mail: ine@ine-isd.org.pl

S P R A W O Z D A N I E

z działalności

Instytutu na rzecz Ekorozwoju

za rok 2013

Warszawa, luty 2014 roku

Spis treści

I.	WPROWADZENIE.....	2
II.	POLITYKA KLIMATYCZNO ENERGETYCZNA.....	4
	1. Dobry Klimat dla Powiatów.....	4
	2. Mapa Drogowa 2050 – Niskoemisyjna Polska 2050.....	7
	3. Biogazownia- przemysłany wybór	8
	4. „Włącz się! Energetyczne narady obywatelskie. Udział społeczny w tworzeniu lokalnych strategii i planów energetycznych.....	9
	5. Energooszczędne 4 kąty.....	11
	6. Efektywność energetyczna	
	7. Węgiel kamienny.....	
	8. Nauka o zmianach klimatu - jak rozmawiać ze społeczeństwem – konferencja..	
III.	BUDOWA SPOŁECZEŃSTWA ZRÓWNOWAZONEGO ROZWOJU.....	
	Vortal chronmyklimat.pl	
IV.	PROMOCJA ZRÓWNOWAZONEGO ROZWOJU.....	
	Zrównoważony rozwój wsparciem ochrony różnorodności biologicznej (seria broszur)	
V.	WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI	
	1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny - EKES	
	2. Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW)	
	3. European Environmental Bureau –EEB	
	4. Koalicja Klimatyczna	
VI.	UDZIAŁ W RADACH, DEBATACH I SESJACH	
VII.	PROMOCJA	
	1. Publikacja „Zmierz węgla kamiennego w Polsce”	
	2. Piknik z klimatem	
	3. Szczyt Klimatyczny COP19	
VIII.	STANOWISKA InE	
IX.	PUBLIKACJE InE 2013	
X.	ZESPÓŁ InE	
XI.	PODSUMOWANIE	

WPROWADZENIE

Instytut na rzecz Ekorozwoju (InE) jest fundacją, która została zarejestrowana we wrześniu 1990 r. i podjęła działalność na początku 1991 r. InE jest instytucja typu think-tank, która powstała w momencie rozpoczynania się w Polsce okresu transformacji ustrojowej. W ciągu tych 22 lat funkcjonowania InE punkt ciężkości działalności ulegał zmianie, ale zawsze koncentrowała się ona wokół zrównoważonego rozwoju, zwanego także ekorozwojem.

Instytut od początku swojej działalności promował szerokie rozumienie idei zrównoważonego rozwoju, które nie było zawężane jedynie do poszukiwania równowagi pomiędzy zagadnieniami społecznymi, gospodarczymi i przyrodniczymi. Punktem wyjścia dla zrozumienia tej idei jest uznanie fizycznej skończoności świata, ograniczoności w dostępie do zasobów, czy też nadrzędnej konieczności zachowania globalnych systemów podtrzymujących życie na kuli ziemskiej, jak np. klimat globalny.

W swojej działalności Instytut od lat przyjmował za niezbędne i konieczne zajmowanie się następującymi 10 kierunkami:

1. Energetyka – ograniczanie zapotrzebowania na energię, wzrost efektywności energetycznej oraz rozwoju energetyki odnawialnej.
2. Transport – zarządzanie popytem na usługi transportowe, równoprawne traktowanie transportu drogowego z kolejowym, publicznym i niezmotoryzowanym.
3. Tereny wiejskie – promowanie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich wraz z dbałością o krajobraz i przyrodę oraz upowszechnianie pozarolniczych form zatrudniania (w szczególności poprzez rozwój turystyki).
4. Miasta – poprawa warunków życia mieszkańców, ograniczanie rozprzestrzeniania się terenów zurbanizowanych i oszczędne gospodarowanie zasobami miasta.
5. Miejsca pracy – kreowanie przyjaznej środowisku przedsiębiorczości i podnoszenie świadomości ekologicznej biznesu.
6. Ochrona klimatu – popieranie integracji polityki klimatycznej (przeciwdziałanie i adaptacja) ze strategią gospodarczego rozwoju kraju; oddziaływanie na zmianę zachowań społecznych w kierunku bardziej zrównoważonej i przyjaznej dla środowiska konsumpcji.
7. Natura 2000 – promowanie rozwoju, który chroni i wzmacnia kapitał przyrodniczy wraz z poszukiwaniem wzorców wykorzystania obszarów cennych przyrodniczo do proekologicznego rozwoju lokalnego – zwłaszcza przez turystykę.
8. Konkurencyjność – uwzględnianie kosztów zewnętrznych (ekologiczne i społeczne) i rezygnacji z anty-środowiskowych subsydiów w gospodarce, promowanie ekologicznej reformy podatkowej.
9. Fundusze UE – efektywne wykorzystanie funduszy służące wzmocnieniu zrównoważonego rozwoju i powstrzymaniu nad-konsumpcji zasobów naturalnych.
10. Strategiczne oceny – propagowanie i rozwijanie instrumentu integracji polityki ekologicznej z innymi politykami.

11. Świadomość ekologiczna Polaków- badania własne, monitoring, barometr (tu duże pole merytoryczne też jakoś pominięte jako specjalizacja InE (patrz SENAT itp.).

POLITYKA KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNA

Dobry klimat dla powiatów – DOKLIP

Celem partnerskiego przedsięwzięcia „Dobry Klimat dla Powiatów” jest aktywne zaangażowanie polskich samorządów w działania prowadzące do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz służące lepszej adaptacji do zmian klimatu. Projekt składa się z 7 działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym. Głównymi elementami projektu są: organizacja lokalnych debat publicznych dotyczących zmian klimatu i polityki ich ograniczenia na poziomie powiatów, przygotowanie pilotażowego programu niskowęglowego rozwoju (PPNR) jednego z miast powiatowych, organizacja regionalnych konferencji klimatycznych i stworzenie sieci samorządów na rzecz klimatu. W ramach projektu zostanie również utworzona sieć 110 lokalnych inicjatorów (LISO) oraz grupa przeszkolonych moderatorów dyskusji publicznych, przeprowadzone zostaną oceny śladu węglowego dla wybranych i chętnych powiatów, aktywni lokalni liderzy wyjadą zobaczyć, jak radzą sobie ze zmianami klimatu samorządy w Kornwalii, przygotowany będzie podręcznik lokalnej ochrony klimatu oraz film, a także inne liczne materiały informacyjne.

Projekt rozpoczął się 1 września 2010 roku, a działania projektowe będą trwały do końca sierpnia 2015 roku. Przyznana dotacja ze środków LIFE+ wynosi 901 685 euro (50%), a ze środków NFOŚiGW – 811 438 euro (45%). Pozostałe 90 248 euro (5%) zapewnią partnerzy projektu.

Debaty klimatyczne

W 2013 roku zakończono realizację 90 debat klimatycznych w powiatach oraz rozpoczęto regionalne konferencje klimatyczne, których przeprowadzono 9. Ponadto ukazały się raporty z obliczeń śladu węglowego w 5 powiatach, a z zakresu zarządzania projektem sporządzono sprawozdanie śródkresowe projektu. LISO sporządzali raporty „po debatach” i rozpoczęto przygotowania do realizacji PPNR.

W okresie od początku października 2012 roku do końca lutego 2013 roku odbyło się 90 debat klimatycznych – w 2012 roku 32 debaty. W debatach wzięło udział łącznie 1908 osób, czyli średnio 21 osób na debatę. Największe debaty dotyczyły przyszłości powiatów: bielskiego, mrągowskiego, nizańskiego, opolskiego, starogardzkiego, parczewskiego i łomżyńskiego. W tych debatach wzięło aktywny udział ponad 30 osób. Najmniejsza frekwencja wystąpiła na debatach w powiatach: polickim, płońskim, wołomińskim, wałbrzyskim, jaworskim, wągrowieckim i kędzierzyńsko-kozielskim. W tych debatach uczestniczyło mniej niż 15 osób. Debaty zgromadziły szeroki przekrój interesariuszy polityki klimatycznej, przy czym największą liczbę urzędników starostw powiatowych (27%), w drugiej kolejności urzędników gminnych (21%) oraz administracji zespolonej, leśnej lub ochrony przyrody (14%), a następnie działaczy pozarządowych (11%), przedsiębiorców (9%) i innych. Debaty pozwoliły na szerokie rozeznanie stanu wiedzy i zaawansowania prac projektowo-inwestycyjnych dotyczących adaptacji i niskoemisyjności w Polsce. Potwierdziły one dotychczasowe wyniki badań opinii

świadczące o tym, iż stopień świadomości potrzeb w zakresie adaptacji do zmian klimatu i ochrony klimatu jest na poziomie powiatów niski. Konieczne jest przyspieszenie działań edukacyjnych. W odniesieniu do projektów i podejmowanych inwestycji w zakresie obu dziedzin stopień zróżnicowania zaawansowania jest również niski: od powiatów, które można by uznać za najlepsze przykłady do całkowicie zagubionych w nawale płynących informacji z różnych źródeł, w tym ze strony rządu i jego agend. Szerzej nt. wyników debat pisaliśmy w biuletynie projektu [\[zobacz>>\]](#)

Debaty były objęte patronatem Ministra Środowiska. Z tego względu w marcu 2013 roku odbyło się spotkanie z ministrem środowiska, na którym zespół projektu przedstawił wnioski z debat. Minister był pod wrażeniem wykonanej pracy i głęboko zainteresowany kwestiami ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz odnawialnych źródeł energii w skali lokalnej, które były szczególnie dyskutowane podczas debat. Relacja ze spotkania ukazała się na stronie internetowej projektu [\[zobacz>>\]](#)

Najważniejszym osiągnięciem cyklu 90 debat było podpisanie deklaracji „Dobry klimat dla powiatów” przez 20 nowych starostw powiatowych (przed cyklem zgromadzono tylko 2 deklaracje). Łącznie deklarację podpisały na koniec 2013 roku 22 starostwa powiatowe. Liczba podpisanych deklaracji przekracza cele założone przez projekt dwukrotnie.

Prace LISO i MDK

Po debatach LISO przystąpili do monitoringu ich efektów, który mieli prowadzić w swoim powiecie w okresie pół roku od terminu debaty. Do końca 2013 roku zgromadzono 63 raportu LISO na ten temat. Większość raportów niestety stwierdza, że po debacie niewiele zmieniło się w działalności starostw powiatowych w związku ze zmianami klimatu. W trybie ciągłym LISO przekazywali informacje z monitoringu mediów lokalnych w swoim powiecie.

W związku z zakończeniem debat klimatycznych zakończono także współpracę z Moderatorami Debat Klimatycznych. Każdy z 6 zespołów MDK opracował po przeprowadzonych debatach Społeczne Założenia Programu Niskowęglowego Rozwoju dla powiatu – łącznie otrzymano 90 takich raportów. W celu podtrzymania dobrych stosunków z tą grupą osób zorganizowano spotkanie podsumowujące w maju 2013 roku, na którym zastanawiano się na perspektywami dalszej współpracy i pomysłami na wspólne projekty.

Wydawnictwa

W kwietniu 2013 roku ukazały się drukiem raporty z obliczeń śladu węglowego dla powiatów: kwidzińskiego, poddębickiego, starogardzkiego oraz miast Jaworzno i Płock. Każdy raport wydrukowano w ilości 500 egz. Raporty te rozesłano do starostw powiatowych w całej Polsce oraz rozdawano podczas regionalnych konferencji klimatycznych projektu.

Przez cały rok trwały prace redakcyjne związane z przygotowaniem Powiatowego Pakietu Klimatycznego. Pakiet uzupełniono o teksty dotyczące praktycznych aspektów ochrony klimatu na poziomie powiatów, przeprowadzono redakcję tekstu i rozpoczęto skład graficzny.

W ramach projektu w okresie od września do grudnia 2013 roku opublikowano na portalu chronmyklimat.pl oraz wspólnie z innymi portalami ekologicznymi cykl artykułów pod tytułem „Oblicza Energiewende”, który pokazywał różne działania podejmowane w Niemczech w związku z

dążeniem do ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Autorem artykułów był koordynator projektu dr Wojciech Szymalski.

W 2013 roku wydano 5 numerów biuletynu projektu od numeru 8 do 12 pod następującymi tytułami: Klimatyczne varia, Debaty klimatyczne w powiatach, Unijne pieniądze na energetykę, Co możemy i co trzeba zrobić dla ochrony klimatu, Dobry klimat w innych krajach. Każdy numer został rozesłany do wszystkich starostw powiatowych w Polsce.

Regionalne konferencje klimatyczne

We wrześniu rozpoczął się cykl regionalnych konferencji klimatycznych projektu. W 2013 roku przeprowadzono 9 debat w województwach: dolnośląskim, lubuskim, wielkopolskim, łódzkim, warmińsko-mazurskim, lubelskim, świętokrzyskim, podkarpackim i pomorskim. Podczas konferencji prezentowane są wyniki debat klimatycznych, obliczeń śladu węglowego, informacje o możliwości finansowania działań w zakresie ochrony klimatu oraz powiaty zachęcane są do włączania się w ogólnoeuropejski ruch na rzecz ochrony klimatu. Każda konferencja połączona jest w wojewódzkim konwentem starostów powiatów i ma swój indywidualny charakter. Z dyskusji prowadzonych podczas dotychczasowych konferencji wynika, że istnieje duża potrzeba wymiany doświadczeń pomiędzy starostwami powiatowymi w zakresie prowadzonych działań proklimatycznych oraz należy opracować postulaty dotyczące zmian prawnych tak, aby powiaty uzyskały lepsze możliwości realizowania działań proklimatycznych. Istnieje także potrzeba promocji najaktywniejszych powiatów na forum ogólnokrajowym, ponieważ ochrona klimatu i adaptacja do zmian klimatu mogą stać się jedną z kluczowych kompetencji starostw powiatowych w najbliższych latach. Cykl regionalnych konferencji klimatycznych już promuje najaktywniejsze starostwa publikując poprzez ogólnopolski portal samorządowy PAP oraz portal chronmyklimat.pl wywiady ze starostami powiatów, które podpisały deklarację „Dobry klimat dla powiatów”.

Pilotażowy Program Niskowęglowego Rozwoju

Od października 2013 trwały przygotowania do wyboru powiatu, w którym przeprowadzone zostanie działanie Pilotażowy Program Niskowęglowego Rozwoju. Przygotowano modelowy proces przygotowania PPNR. Zespół projektu opracował też kryteria wyboru powiatu i podjął decyzję o wytypowaniu Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim do podjęcia rozmów o realizacji PPNR w 2014 i 2015 roku.

Inne

Pod koniec marca 2013 roku sporządzono raport śródkresowy projektu dla Komisji Europejskiej. Raport został zaakceptowany przez Komisję Europejską z niewielkimi uwagami.

Wyniki debat klimatycznych prezentowano także podczas Zielonego Forum Gospodarczego w Katowicach 11 maja 2013 roku. Projekt został również opisany w międzynarodowym raporcie AEIDL „[Local communities leading the way to a low – carbon society](#)”, który ukazał się także w maju 2013 roku.

Koordinacja projektu ze strony InE: Wojciech Szymalski

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Krzysztof Kamieniecki, Ewa Świerkula, Monika Jaromin-Hanna (do maja 2013), Kamilla Staszak (od czerwca 2013), Katarzyna Sołdaczuk, Hanna Krysińska

Współpraca zewnętrzna: Związek Powiatów Polskich, Community Energy Plus (Wielka Brytania), dr inż. Piotr Manczarski, dr Arkadiusz Węglarz, Transeko Sp.j., Marcin Żaczek, Danuta Markowska-Resich, WORLDMEDIA Sp z o.o., Kancelaria Adwokacka Piotr Wierciński, 115 powiatów z całej Polski, 104 Lokalnych Inicjatorów Społeczeństwa Obywatelskiego.

Niskoemisyjna strategia gospodarcza rozwoju Polski – Mapa Drogowa 2050 – Niskoemisyjna Polska 2050

(03.2013-03.2014)

Projekt jest realizowany przez dwie instytucje typu think-tank: Warszawski Instytut Studiów Ekonomicznych (d. Instytut Badań Strukturalnych) i Instytut na rzecz Ekorozwoju, przy współpracy i wsparciu finansowym z Europejskiej Fundacji Klimatycznej. Celem projektu jest przygotowanie raportu oceniającego koszty i korzyści ambitnej polityki klimatycznej tzn. osiągnięcia w roku 2050 redukcji emisji rzędu 80% w porównaniu do roku 2005 w nawiązaniu do Mapy Drogowej 2050 opracowanej dla UE a dotyczącej rozwoju gospodarki niskowęglowej oraz podjęcie aktywnej promocji.

W ramach projektu, w oparciu o specjalnie stworzony dla tego projektu model ekonometryczny, powstał scenariusz modernizacyjny naszej gospodarki. Dokonano oceny technologicznego potencjału redukcji emisji do roku 2050. Przeprowadzono analizę efektywności kosztowej i potencjału redukcyjnego poszczególnych technologii na poziomie mikroekonomicznym.

Poprzez wyniki opracowania zamierza się zachęcić polityków i administrację rządową do przewartościowania obecnej polityki klimatycznej i przygotowania dobrze udokumentowanej strategii rozwoju niskowęglowej gospodarki w Polsce wraz z ambitnym, ale realistycznym planem wdrożeń.

Pierwsza faza projektu została uruchomiona w listopadzie 2011 roku i zakończona w czerwcu 2012 roku. Od lipca 2012 roku trwa II faza, a w roku 2013 planowane jest rozpoczęcie fazy trzeciej. W roku 2013 zrealizowano szereg działań, a mianowicie:

- funkcjonował Komitet Sterujący podejmujący kluczowe decyzje związane z realizacją projektu jak i także odbywały się spotkania Forum Ekspertów ;
- kontynuowana weryfikację danych technologicznych i przetestowano model makroekonomiczny, a także dokonano symulacji makroekonomicznych w zależności od różnych zmiennych w ramach proponowanej polityki;
- przygotowano publikacje jako materiały dyskusyjne takie jak: „Rola (eko)innowacji w niskoemisyjnej transformacji” oraz „Klimat dla innowacji, innowacje dla klimatu.
- wydano raport końcowy p.t. “21050.pl. Podróż do niskoemisyjnej przyszłości”

- zorganizowano konferencje, jako znaczne wydarzenie, na której zaprezentowano raport.
- prezentowano wstępne wyniki jak i końcowy raport w wielu miejsca w kraju i zagranicą.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Monika Jaromin, Kamilla Staszak, Franciszek Jackl, Ewa Świerkula

Współpraca zewnętrzna: Zbigniew Karaczun prof. SGGW (stały współpracownik InE) oraz pracownicy Warszawskiego Instytutu Studiów Ekonomicznych: dr Maciej Bukowski, Aleksandra Sawicka, Joanna Pospieszńska-Burzyńska, Aleksander Śniegocki i Aleksander Szpor

Uczestnicy konferencji (Forum Ekspertów)

Biogazownia – przemysłany wybór

(1.10.12-30.03.14)

W IV kwartale 2012 roku InE rozpoczął realizację projektu „Biogazownia – przemysłany wybór” dofinansowanego ze środków NFOŚiGW. Celem projektu jest podniesienie poziomu świadomości i wiedzy z zakresu korzyści środowiskowych i gospodarczych dla społeczności lokalnych z inwestycji w biogazownie rolnicze przy ich prawidłowym zlokalizowaniu i odpowiednim dobrze technologii, a w szczególności zwiększenie akceptowalności społecznej dla inwestycji w biogazownie rolnicze, zwiększenie kompetencji i wiedzy lokalnych samorządów na temat biogazowni rolniczych, zwiększenie zainteresowania przyszłych inwestorów inwestycjami związanymi z biogazowniami rolniczymi, zaznajomienie z aktualnymi przepisami i uwarunkowaniami technicznymi i ekonomicznymi, upowszechnienie doświadczeń co do prawidłowej lokalizacji i realizacji biogazowni. Projekt realizowany jest przez InE we współpracy z Instytutem Energetyki Odnawialnej.

W ramach projektu w roku 2013 przygotowano 2 broszury na temat biogazowni (dla samorządów i obywatela) w nakładzie 3000 szt. każda, szkoleniową prezentację multimedialną, przeprowadzono pierwsze z planowanych pięciu szkoleń dla urzędników gmin; przygotowano podstronę „biogazownie” na portalu chronmyklimat.pl, w ramach której uruchomiony został e-learning zawierający szereg informacji dotyczących realizacji inwestycji biogazowych w aspekcie korzyści środowiskowych i ekonomicznych oraz jej aspektów społecznych i prawnych. Zaktualizowana i rozbudowana pod kątem środowiskowo zorientowanych celów projektu została baza inwestycji biogazowni rolniczych z bazą wiedzy nt. przyczyn braku akceptacji społecznej, a na tej podstawie wyłonione zostały dwie inwestycje, w których odbyły się wizyty studyjne, na których podstawie opracowany został case study i wykaz dobrych praktyk. Przeprowadzono dwa cykle audycji radiowych na temat biogazownia (po 12 audycji każda). Na bieżąco prowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną dotyczącą biogazowni rolniczych (informacje prasowe, wywiady z ekspertami).

www.chronmyklimat.pl/biogazownia.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Renata Filip, Agata Golec

Współpraca zewnętrzna: Jacek Krzemiński

Współpraca zewnętrzna: Jacek Krzemiński, Anna Haładyj, Grzegorz Wiśniewski oraz Andrzej Curkowski (eksperti z Instytutu Energetyki Odnawialnej).

„Włącz się! Energetyczne narady obywatelskie. Udział społeczny w tworzeniu lokalnych strategii i planów energetycznych”

(01.09.2012 - 30.09.2014)

Projekt pt. „Udział społeczny w tworzeniu lokalnych strategii i planów energetycznych”, realizowany przez Instytut na rzecz Ekorozwoju, Fundację Pole Dialogu i duńskiego partnera INFORSE-Europe w okresie wrzesień 2012 – wrzesień 2014 zakłada przetestowanie, wdrożenie i upowszechnienie narady obywatelskiej – innowacyjnej metody udziału społecznego.

Głównym celem projektu jest zwiększenie partycypacji obywateli na przykładzie tworzenia lokalnych planów i strategii energetycznych, czyli w procesach, w których zazwyczaj ich głos jest przez lokalne władze pomijany, a oni sami nie są nimi zainteresowani.

Projekt skierowany jest do mieszkańców czterech gmin województwa lubelskiego, w którym tylko kilka gmin posiada lokalne strategie energetyczne, a dokonując wyboru zaopatrzenia gminy w energię, rzadko kiedy uwzględnia się wpływ na lokalny rozwój gospodarczy, koszty, miejsca pracy, wpływy do budżetu czy poprawę jakości powietrza. Wśród odbiorców projektu znajdują się też lokalne organizacje, które wzmocnią się nabywając wiedzę i kompetencje przydatne w dalszej działalności.

Na początku roku 2013 w gminie pilotażowej projektu, Rejowcu Fabrycznym, zorganizowano dwudniowe warsztaty przygotowawcze nt. udziału społecznego w planowaniu energetycznym dla lokalnych organizacji z udziałem przedstawicieli samorządu. Warsztaty prowadzili eksperci ds. energetycznych i partycypacji społecznej. Po warsztatach skompletowano listę uczestników narady obywatelskiej – mieszkańców Rejowca Fabrycznego reprezentujących różne zawody, grupy wiekowe itp.

W okresie marzec-czerwiec 2013 r. w Miejskim Ośrodku Kultury „Dworek” zorganizowano cztery spotkania energetycznej narady obywatelskiej. Podczas pierwszego spotkania, którego celem była integracja uczestników oraz identyfikacja potrzeb Rejowca w zakresie energii, jako temat dalszej pracy wybrano „organizowanie mieszkańców wokół tematu zwalczania niskiej emisji, do czego potrzebna będzie edukacja i świadomość”. Drugie spotkanie poświęcone było problemowi występowania niskiej emisji w Rejowcu i na działaniach, które pomogłyby ograniczyć ten problem. Efektem dyskusji były pytania, które zostały przekazane ekspertom specjalizującym się w temacie niskiej emisji – ekspert FEWE, Piotr Kukła i prawnik Grzegorz Kubalski. Z odpowiedziami na pytania oraz stanowiskiem Urzędu Miasta w poszczególnych kwestiach mieszkańcy zapoznali się podczas spotkania nr 3. Czwarte spotkanie poświęcone było sformułowaniu rekomendacji społecznych dla miasta. Powstało 16 rekomendacji społecznych, które dokładnie przedyskutowano, a następnie zidentyfikowano obszary wspólne dla poszczególnych działań. Na prośbę uczestników narady zorganizowano dodatkowe spotkanie służące przygotowaniu do prezentacji rekomendacji społecznych podczas wystąpienia publicznego.

Wypracowane rekomendacje społeczne zostały przedstawione podczas wysłuchania publicznego w Rejowcu Fabrycznym w czerwcu 2013 r. Dzięki aktywnej rekrutacji w spotkaniu wzięli udział uczestnicy narady obywatelskiej, zaproszeni goście, przedstawiciele lokalnych władz, eksperci projektu, nauczyciele i uczniowie oraz mieszkańcy miasta. Po prezentacji rekomendacji i wystąpieniach przedstawiciele projektu odbyła się dyskusja, w trakcie której zgłaszane były uwagi i komentarze. W przerwie wysłuchania publicznego odbyło się głosowanie nad wagą poszczególnych rekomendacji, a wyniki zostały ogłoszone na koniec spotkania – najwięcej głosów zyskała propozycja instalacji w Rejowcu Fab. kolektorów słonecznych. Wnioski z dyskusji oraz wyniki głosowania na najważniejsze rekomendacje zostały spisane w szczegółowym protokole z wysłuchania publicznego. Posłużył on do przygotowania ostatecznej wersji rekomendacji społecznych, które mieszkańcy Rejowca Fabrycznego uroczyście przekazali Burmistrzowi Miasta. W spotkaniu wzięli udział oprócz mieszkańców i przedstawicieli Urzędu Miasta także przedstawiciele lokalnych mediów.

W trakcie narady obywatelskiej partnerzy projektu odbywali wewnętrzne konsultacje służące dostosowaniu scenariuszy kolejnych spotkań do zapotrzebowania mieszkańców. Po zakończeniu fazy pilotażowej w Rejowcu Fabrycznym zorganizowano wideokonferencję partnerów projektu, na której każda z organizacji opracowała wnioski z dotychczasowych działań. Omówiono proces wdrażania narady obywatelskiej jako metody partycypacji społecznej, zaproponowano strategię działania w kolejnych gminach.

W III kwartale 2013 r. przygotowano publikację podsumowującą realizację pilotażu projektu w Rejowcu Fabrycznym. Na podstawie wniosków omówionych podczas wideokonferencji z partnerami powstały dwie spójne części – teoretyczna poświęcona prowadzeniu narady obywatelskiej krok po kroku i praktyczna, szczegółowo omawiająca wdrożenie tego procesu w Rejowcu Fabrycznym, wraz z wnioskami do wykorzystania w kolejnych gminach zainteresowanych wdrożeniem tej metody partycypacji społecznej. Publikacja została wydrukowana w 700 egz., z czego 500 egz. zostało wysłanych do gmin i organizacji społecznych z województwa lubelskiego. Równoległe tekst publikacji został przetłumaczony na język angielski.

Dzięki wsparciu ze strony Burmistrza Rejowca Fabrycznego, partnerzy projektu wybrali trzy gminy – Poniatowa, Ryki i Opole Lubelskie, w których zorganizowano spotkania informacyjne w sierpniu i wrześniu 2013 r. W spotkaniach wzięli udział osobiście burmistrzowie, a także miejscy urzędnicy i przedstawiciele organizacji pozarządowych współpracujących z władzami gmin. Podczas spotkań prezentowane były założenia projektu, szeroki kontekst energetyczny, a także doświadczenia z realizacji pilotażu. Wszystkie trzy spotkania zakończyły się podpisaniem przez burmistrzów deklaracji udziału w projekcie oraz wypełnieniem szczegółowych ankiet, przygotowanych przez ekspertów.

Następnie przeprowadzono inwentaryzację kontekstu energetycznego gmin Ryki, Poniatowa i Opole Lubelskie, na podstawie których powstały trzy specjalistyczne raporty wraz ze streszczeniami w języku nietechnicznym. Streszczenia zostały przetłumaczone na język angielski. Pod kątem realizacji projektu w trzech nowych gminach eksperci przygotowali ramowy scenariusz energetycznej narady obywatelskiej do realizacji w 2014 r.

Pod koniec 2013 r. w każdej gminie zorganizowano dwudniowe warsztaty przygotowawcze nt. udziału społecznego w planowaniu energetycznym dla lokalnych organizacji z udziałem przedstawicieli samorządu. Uczestnicy zdobyli wiedzę niezbędną do przeprowadzenia energetycznych narad obywatelskich, a wnioski z warsztatów, obejmujące wskazanie najważniejszych instytucji, grup i osób w każdej gminie, posłużą sprawnej rekrutacji uczestników narad.

Działania promocyjne projektu w roku 2013 obejmowały m.in. publikację dwóch artykułów sponsorowanych w Super Tygodniu Chełmskim. Przedstawiciele projektu udzielali też wywiadów lokalnym mediom w trakcie wystuchania publicznego i przekazania rekomendacji społecznych w Rejowcu Fabrycznym oraz warsztatów w Poniatowej i w Opolu Lubelskim. Na podstawie materiałów zbieranych w trakcie realizacji całego pilotażu, specjalista ds. komunikacji przygotował obszerny reportaż.

W ramach działań towarzyszących nawiązano współpracę z zespołem szkół w Rejowcu Fabrycznym i przeprowadzono konkurs plastyczny dla uczniów pt. „Energetycznie zakręceni – o tym jak oszczędnie korzystać z energii i nie zanieczyszczać środowiska”. Tematyką konkursu były promocja efektywnego gospodarowania energią oraz zapobieganie niskiej emisji. W zależności od kategorii wiekowej, prace konkursowe mogły mieć różne formy. Powołana Komisja Konkursowa przyznała nagrody i wyróżnienia w każdej kategorii. Uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień autorom prac oraz nauczycielom i szkole odbyło się podczas wystuchania publicznego w Rejowcu Fabrycznym. Towarzyszyła mu wystawa prac konkursowych. Po wystuchaniu publicznym wystawa została przeniesiona do MOK „Dworek” i jest wykorzystywana przez władze lokalne w działaniach edukacyjnych. Pod koniec 2013 r. nawiązano kontakt z osobami odpowiedzialnymi za współpracę ze szkołami w Rykach, Poniatowej i Opolu Lubelskim i rozpoczęto rozmowy na temat organizacji konkursu plastycznego w tych gminach.

Koordinacja projektu ze strony InE: Agnieszka Tomaszewska

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Franciszek Jackl, Agata Golec, Renata Filip

Współpraca zewnętrzna:

- eksperci Fundacji Pole Dialogu: Agata Urbanik, Marta Ostrowska, Borys Martela;
- eksperci INFORSE-Europe: Gunnar Boye Olesen, Judit Szoleczky;
- eksperci zewnętrzni: Wojciech Stępniewski, Piotr Kukla, Grzegorz Kubalski;
- przedstawiciele gmin: Anna Szokaluk, Anna Łopaciuk, Barbara Prokopiuk (Rejowiec Fabryczny), Łukasz Wiraszka, Eliza Gorzkowska (Ryki), Sergiusz Hacia (Poniatowa), Marcelina Dziechciarz, Izabela Zarzycka (Opole Lubelskie);
- członkowie Komisji Konkursowej: Grażyna Pukas, Teresa Chomik-Kazarian;
- tłumacz, redaktor, grafik.

Energooszczędne 4 kąty

(04.2013-03.2015)

W II kwartale 2013 roku Instytut na rzecz Ekorozwoju rozpoczął realizację projektu „Energooszczędne 4 kąty”. Głównym celem projektu jest dostarczenie kompleksowych i rzetelnych informacji na temat energooszczędnego i pasywnego budownictwa oraz zainteresowanie wyborem inwestycji, które są przyjazne nie tylko dla swoich mieszkańców, lecz także dla środowiska.

W ramach projektu, we współpracy z ekspertami Krajowej Agencji Poszanowania Energii (KAPE), Instytut na rzecz Ekorozwoju tworzy multimedialny poradnik, stanowiący rozbudowaną bazę wiedzy, przydatną szczególnie osobom planującym zakup mieszkania lub budowę domu.

Co miesiąc, począwszy od maja 2013 roku, na stronie internetowej projektu www.chronmyklimat.pl/4katy ukazuje się multimedialna prezentacja, której towarzyszy tekst

ekspercki pogłębiający dany temat oraz wywiad problemowy, ukazujący określony aspekt budownictwa energooszczędnego z perspektywy inwestora, przedsiębiorcy, architekta lub innego specjalisty. W ramach projektu planowana jest realizacja 20 bloków tematycznych.

W 2013 roku zrealizowano 8 prezentacji multimedialnych i tekstów eksperckich:

1. Wprowadzenie do budownictwa energooszczędnego i pasywnego
2. Koszty inwestycyjne związane z budownictwem energooszczędnym i pasywnym
3. Koszty eksploatacji
4. Budownictwo a ochrona klimatu
5. Zakup energooszczędnego mieszkania
6. Projektowanie domu energooszczędnego i pasywnego
7. Certyfikaty i świadectwa
8. Fundamenty i podłogi

Przeprowadzono 8 wywiadów problemowych:

1. wywiad z dr. Andrzejem Kassenbergiem o znaczeniu energooszczędnych budynków w kształtowaniu gospodarki niskoemisyjnej
2. wywiad z mgr. inż. Jerzym Żurawskim na temat kosztów związanych z budową lub zakupem domu/mieszkania w standardzie energooszczędnym lub pasywnym
3. wywiad pt. „Dom pasywny należy budować z głową” z Katarzyną i Tomaszem Kowalczykami, właścicielami domu pasywnego, o projektowaniu, budowie i kosztach eksploatacji domu zeroenergetycznego
4. wywiad pt. „Dobry klimat zaczyna się w domu” z Wojciechem Stępniewskim, ekspertem Koalicji Klimatycznej, o związku pomiędzy budownictwem a ochroną klimatu
5. wywiad pt. „Mieszkanie energooszczędne – idealny wybór dla kieszeni i środowiska” z Piotrem Kijanką, dyrektorem ds. sprzedaży Wawel Service
6. wywiad pt. „Sam architekt to za mało” z mgr. inż. Michałem Pierzchalskim, architektem projektującym domy energooszczędne i pasywne
7. wywiad pt. „Certyfikaty energetyczne – przydatne ale niepopularne” z Łukaszem Polakowskim z Fundacji na Rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii
8. wywiad pt. „Planujmy izolację domu, wybiegając kilka kroków naprzód” z Henrykiem Kwapiszem, dyrektorem relacji instytucjonalnych w ISOVER Saint-Gobain

W ramach projektu powstaje także **katalog dobrych przykładów** w zakresie energooszczędnego i pasywnego budownictwa. W 2013 roku przygotowano opisy 12 inwestycji:

1. „Pasywna szkoła w Budzowie”
2. „Dom pasywny w Smolcu koło Wrocławia”
3. „Pasywna hala sportowa w Słomnikach”
4. „Osiedle Greenwatt Way w Wielkiej Brytanii”
5. „Energooszczędny biurowiec w Katowicach”
6. „Pasywny hotel Bonapace we Włoszech”
7. „Energooszczędne osiedle Krzywa Iwiczna”
8. „Samowystarczalny dom w Rumunii”
9. „Pasywny budynek mieszkalny w Raon-l'Étape”
10. „Domy pasywne Komfort Husene w Danii”
11. „XIX-wieczny dom w standardzie budynku pasywnego”
12. „Dom pasywny w Tychowie”

Najciekawsze inwestycje realizowane w Polsce można bliżej poznać dzięki serii reportaży połączonych z fotorelacją. W roku 2013 zrealizowano 2 reportaże:

1. reportaż pt. „Krzywa Iwiczna – energooszczędne osiedle na styku tradycji i nowoczesności”
2. reportaż nt. osiedla domów energooszczędnych „Sielanka” w Tarnowskich Górach

Na stronie projektu ukazały się także artykuły o tematyce związanej z budownictwem energooszczędnym:

1. „Dopłaty do kredytów na własne energooszczędne 4 kąty”
2. „Plany budowy pierwszego certyfikowanego osiedla domów pasywnych w Polsce”
3. „Dom, który sam zarabia na spłatę kredytu”
4. „Jak ograniczyć wpływ budownictwa na środowisko?”
5. „Inwestycje w poprawę efektywności energetycznej podnoszą wartość rynkową brytyjskich domów”
6. „Kredyty z dopłatą na budowę lub zakup energooszczędnych domów i mieszkań już dostępne”
7. „Z wizytą w domach przyszłości”
8. „Pasywność potwierdzona certyfikatem”

Realizacji projektu towarzyszy konkurs zachęcający do pogłębiania i utrwalania zdobytej wiedzy. Odpowiadając na pytania związane z aktualnym blokiem tematycznym co miesiąc można wygrać energooszczędne upominki. W 2013 roku odbyło się 8 edycji konkursu, nagrodzono 80 osób.

Na potrzeby promocji projektu utworzona została strona na Facebooku, gdzie regularnie umieszczane są zdjęcia, informacje i odnośniki do ciekawych materiałów na temat budownictwa energooszczędnego.

Co miesiąc wysyłany jest tematyczny newsletter do subskrybentów portalu ChronmyKlimat.pl oraz informacja prasowa do mediów branżowych i tematycznych. W kwietniu 2013 roku projekt zaprezentowano podczas Dnia Ziemi na Polach Mokotowskich w Warszawie. Ponadto, wiosną 2013 roku przeprowadzono kampanię promocyjną w Internecie, która obejmowała umieszczenie bannerów reklamowych na stronach internetowych o tematyce zbliżonej do tematyki projektu, promocję projektu w wyszukiwarce Google z użyciem Google AdWords, oraz publikacje artykułów tematycznych.

Koordinacja projektu ze strony InE: Krzysztof Kamieniecki (do listopada 2013), Agata Golec (od grudnia 2013)

Współpraca ze strony Instytutu na rzecz Ekorozwoju: Anna Dąbrowska, Urszula Drabińska, Olga Bakanowska (do listopada 2013), Iwona Teodorczuk-Możdżyńska (od grudnia 2013), Andrzej Kassenberg, Hanna Krysińska

Współpraca zewnętrzna: Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A. (Arkadiusz Węglarz, Magdalena Wielomska, Antonina Kaniszewska, Ilona Świąder, Łukasz Sikora), AllBlue S.A.

Efektywność energetyczna

Działania w zakresie efektywności energetycznej w 2013 roku sprowadzały się w głównej mierze do monitorowania zmian w legislacji i systemów wsparcia dla efektywności energetycznej, a także opracowywania komunikatów, opinii projektów aktów prawnych, artykułów prasowych, udzielania wypowiedzi mediom, zasiadania w grupach roboczych i panelach dyskusyjnych, posiedzeniach komisji sejmowych i spotkań z przedstawicielami administracji publicznej oraz organizacji roboczych spotkań konsultacyjnych i większych wydarzeń. Zaangażowanie InE skupiało się wokół następujących tematów: transpozycja dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, transpozycja dyrektywy w

sprawie charakterystyki energetycznej budynków, ubóstwo energetyczne, zmiany w prawie energetycznym, przetargi na białe certyfikaty i potrzeba nowelizacji ustawy o efektywności energetycznej, termomodernizacja istniejących budynków, rola efektywności energetycznej w ochronie środowiska, planowanie energetyczne, fundusze UE na lata 2014-2020 na efektywność energetyczną, bieżące programy wsparcia dla efektywności energetycznej, zwłaszcza w sektorze budowlanym, etykiety energetyczne itp.

W marcu 2013 roku InE wydało broszurę „Ubóstwo energetyczne a efektywność energetyczna – analiza problemu i rekomendacje” autorstwa Agnieszki Tomaszewskiej i Aleksandry Stępiak, która w liczbie 500 sztuk została rozdana decydentom, ekspertom oraz rozesłana do powiatowych centrów pomocy rodzinie. Pod koniec 2013 roku rozpoczęto przygotowanie II wydania broszury uaktualnionego m.in. o nową definicję ubóstwa energetycznego w Wielkiej Brytanii, nowe rozwiązania legislacyjne w Polsce, m.in. wprowadzenie definicji odbiorcy wrażliwego i dodatku energetycznego, nowe przykłady zagranicznych programów łączące kwestie walki z ubóstwem energetycznym z efektywnością energetyczną.

W kwestiach efektywności energetycznej InE ściśle współpracowało z partnerami z Koalicji Klimatycznej, biznesem, samorządami, organizacjami konsumenckimi i administracją publiczną.

Efektami tej współpracy były m.in.

- List otwarty do Prezesa Rady Ministrów z 11 marca 2013 roku na temat opóźnień we wdrażaniu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (dyrektywa 2010/31/UE) opracowany wspólnie z Polską Zieloną Siecią i Koalicją Klimatyczną.
- Materiał na temat proponowanego celu w zakresie poprawy efektywności energetycznej dla Polski na rok 2020 przygotowany wspólnie z WWF, IBS i FEWE w nawiązaniu do obowiązku nałożonego na kraje członkowskie UE w ramach dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (dyrektywa 2012/27/UE), aby do 30 kwietnia 2013 roku kraje członkowskie przedstawiły Komisji Europejskiej informację o swoim celu. Materiał został przekazany Ministerstwu Gospodarki na spotkaniu z wice-dyrektorem departamentu energetyki i członkami wydziału efektywności energetycznej, ciepłownictwa i kogeneracji, które odbyło się w kwietniu 2013 roku w siedzibie Ministerstwa Gospodarki.
- Materiał dla posłów na temat roli efektywności energetycznej w działaniach na rzecz ochrony środowiska opracowany w odpowiedzi na prośbę przewodniczącego Komisji, posła Stanisława Żelichowskiego, i zaprezentowany przez ekspertów InE na posiedzeniu sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w dn. 26 września 2013 roku.
- 9 grudnia 2013 - Wspólny list Koalicji Klimatycznej i Konfederacji Lewiatan do wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej na temat opóźnień we wdrażaniu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (dyrektywa 2010/31/UE)
- Wspólna informacja prasowa Koalicji Klimatycznej i Konfederacji Lewiatan z 12 grudnia 2013 r. na temat apelu wystosowanego do wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej o opóźnieniach we wdrażaniu dyrektywy o charakterystyce energetycznej budynków

Dodatkowo 10 października InE zorganizowało w Warszawie spotkanie grupy roboczej European Environmental Bureau ds. efektywności energetycznej oraz briefing prasowy z zagranicznymi ekspertami reprezentującymi m.in. Wielką Brytanię, Holandię, Danię i Niemcy, którzy 11 stycznia wystąpili na konferencji InE pt. Efektywność energetyczna szansą na modernizację i rozwój polskiej gospodarki, zorganizowanej w siedzibie i pod patronatem Narodowego Funduszu Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej. Konferencja cieszyła się ogromną popularnością – uczestniczyło w niej ok. 120 osób, a wśród prelegentów byli m.in. przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki, Środowiska oraz Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.

W tym czasie InE współpracowało także z wieloma zagranicznymi partnerami, m.in. European Environmental Bureau, Energy Savings Coalition, Building Performance Institute Europe itp. Ekspert InE wziął udział w warsztatach na temat ubóstwa energetycznego w Kopenhadze, uczestniczył w panelach dyskusyjnych na konferencji Future4Build w listopadzie 2013 roku, spotkaniach roboczej grupy doradczej Konfederacji Lewiatan ds. efektywności energetycznej, a także napisał wiele artykułów dla [chronymyklimat.pl](http://chronymy klimat.pl) oraz udzielił wywiadów dla mediów, m.in. dla Polskiego Radia, Newserii itp.

Projekt finansowany był w 2013 roku z dwóch grantów otrzymanych z European Climate Foundation.

Koordinacja projektu ze strony InE: Agnieszka Tomaszewska

Współpraca ze strony InE: Andrzej Kassenberg, Aleksandra Stępiak, Monika Jaromin, Kamilla Staszak

Współpraca zewnętrzna: Wojciech Stępniewski, Koalicja Klimatyczna

Raport Węgiel Kamienny

(2013)

Przygotowano i wydano opracowanie p.t. „Zmierzch węgla kamiennego”. Celem, jaki został postawiony przed autorem raportu było przedstawienie swoistej fotografii sektora węgla kamiennego w ścisłym związku z całą gospodarką Polski. W tym celu zestawiono wszystkie dostępne i najbardziej aktualne dane o zasobach, wydobyciu, technologiach i wreszcie skutkach dla środowiska. Informacje te zostały pokazane z różnych punktów widzenia; samego przemysłu, nauki, oraz społeczeństwa. W trakcie pracy nad raportem starano się oddzielać fakty od komentarzy czy interpretacji danych. Pokazuje on w sposób wyraźny, że rozwój eksploatacji węgla kamiennego staje poważnym problemem dla Polski ze względu na rosnące koszty (import jest tańszy) oraz wzrost świadomości co do szkodliwości pozyskiwania tej kopaliny jak i produkcji z niej energii elektrycznej i ciepłej.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Krzysztof Kamieniecki

Współpraca zewnętrzna: Michał Wilczyński.

Nauka o zmianach klimatu - jak rozmawiać ze społeczeństwem – konferencja

(06-11.2013)

W związku z tym, że w dniach 23-26 września 2013 r. w Sztokholmie Międzyrządowy Panel ds. Zmian Klimatu zaprezentował wyniki I grupy roboczej, w ramach prac nad V raportem, dotyczącym podstaw naukowych zmian klimatu zorganizowano konferencję prezentującą wyniki tego opracowania. Warto zaznaczyć, że w Polsce panuje znaczny sceptycyzm co do wpływu człowieka na zmiany klimatu. Powszechne jest też negatywne podejście do polityki klimatycznej – jest postrzegana jako zbędna i

ograniczająca rozwój gospodarczy. Jednocześnie w związku z 19 Konferencją Stron Ramowej Konwencji ds. Zmian Klimatu (tzw. COP19), która miała miejsce w Warszawie w dniach 11-22 listopada 2013 r. uznano, że to jest dobry moment do zaprezentowania wyników badań i studiów naukowych. Konferencja podzielona była na cztery sesje:

- ◆ Sesja wprowadzająca miała na celu zapoznanie z wynikami prac I grupy roboczej oraz pokazaniu jak w wybranym kraju wyniki badań naukowych na przykładzie zmian klimatu są komunikowane szerszej społeczności.
- ◆ Sesja druga - w formie panelu - poświęcona była dyskusji na temat komunikowania wyników badań naukowych w obszarze zmian klimatu. Brałoby w niej udział naukowcy i przedstawiciele mediów.
- ◆ Sesja trzecia miała na celu pokazanie, co oznaczają wyniki prac I grupy roboczej dla Polski. Brałoby w niej udział przedstawiciele administracji, przedsiębiorców i społeczeństwa obywatelskiego.
- ◆ Sesja podsumowująca, czyli czwarta obejmowała komentarze głównych prelegentów oraz podsumowanie przeprowadzone przez prowadzącego.

W konferencji wzięło udział blisko 180 przedstawicieli świata nauki, eksperci, pozarządowe organizacje naukowe, biznesowe i ekologiczne, politycy i administracja publiczna, przedstawiciele mediów. Konferencja została wsparta przez Fundację Heinricha Boell'a w Warszawie.

Koordinacja projektu ze strony InE: Andrzej Kassenberg

Współpraca ze strony InE: Partycja Manthey, a także Ewa Świerkula, Franciszek Jackl, Kamilla Staszak, Renata Filip i Agata Golec.

Współpraca zewnętrzna: Polska Akademia Nauk i Europejska Fundacja Klimatyczna.

BUDOWA SPOŁECZEŃSTWA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Vortal- Chronmy Klimat

Portal powstał z inicjatywy i jest prowadzony przez Instytut na rzecz Ekorozwoju. Uruchomiony został 17 listopada 2008. W roku 2013 finansowany był ze środków European Climate Foundation, z funduszy LIFE+ w ramach projektu Dobry Klimat dla Powiatów oraz od 2 listopada 2013 r. ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Z portalem związane są dwa dodatkowe projekty współfinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: "Energoozczędne 4 kąty" i "Biogazownie - dobry wybór".

Celem uruchomienia i prowadzenia przez Instytut portalu jest dostarczanie rzetelnych informacji i fachowych opracowań, tak by pokazać jak szeroki i współzależny wpływ na zagadnienia gospodarcze, społeczne i przyrodnicze mają kwestie zmian klimatu.

ChronmyKlimat.pl w sposób specjalistyczny ukazuje powiązania problematyki zmian klimatu z różnymi aspektami życia. Przez cały rok 2013 portal był systematycznie udoskonalany, a jego treści uzupełniane tak aby sprostać oczekiwaniom odbiorców zainteresowanych pogłębianiem swej wiedzy na temat interakcji problematyki zmian klimatu z różnymi aspektami życia politycznego, gospodarczego i społecznego.

Podsumowując kolejny pełny rok działalności portalu ChronmyKlimat.pl można stwierdzić, że spełnione zostały przewidziane na 2013 rok cele. Zgodnie z założeniem, redakcja dbała o wysoki poziom merytoryczny umieszczanych na portalu materiałów oraz udostępniała zamieszczone na ChronmyKlimat.pl teksty do przedruku i kopiowania w innych mediach, przyczyniając się do w ten

sposób do propagowania wiedzy na temat zmian i ochrony klimatu oraz podniesienia poziomu debaty na temat zmian klimatycznych na wyższy, bardziej profesjonalny poziom.

Portal jest adresowany do przedstawicieli świata biznesu, nauki, wykładowców akademickich, administracji publicznej, urzędników, do członków i działaczy organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli mediów.

Z rozmów z czytelnikami ChronmyKlimat.pl wynika, że portal jest postrzegany jako bardziej profesjonalny i bardziej interesujący niż inne portale o podobnym profilu. Ponadto portal postrzegany jest jako źródło codziennych, wiarygodnych informacji - ważne jest, że portal działa 7 dni w tygodniu, bez żadnych "martwych" okresów. Publikowane są na nim m.in. specjalistyczne i niszowe informacje, które dzięki portalowi mają szansę dotrzeć do szerszej publiczności.

Na liście subskrybentów cotygodniowego Newslettera ChronmyKlimat.pl znajdują się posłowie i urzędnicy państwowi i przedstawiciele mediów. Portal jest również cennym źródłem informacji dla mediów lokalnych i regionalnych.

W roku 2013 portal patronował 40 przedsięwzięciom, bezpośrednio lub pośrednio związanym z ochroną klimatu.

Statystyki, styczeń – grudzień 2012:

liczba odwiedzin: 128 286

liczba użytkowników: 84 202

średni czas spędzony na vortalu: 2:14

Na stronie webArbiter (dostęp 30.01.2014 r.) czytamy: „Strona Chronmyklimat jest nieznaną w skali globalnej, popularną i często odwiedzaną lokalnie. [...]Według Google ta strona jest bardzo dobrej jakości. Raport dotyczący treści: na 27 unikalnych stronach znajdują się linki do strony chronmyklimat.pl, a to oznacza, że ta strona posiada branżową treść, linki i unikalne zdjęcia.“

Powyższe dane wskazują na istotną obecność vortalu w internecie i potwierdzają, podobnie jak powyższe wskaźniki, zasadność kontynuowania jego działalności.

Koordinacja projektu:

- do 30 października 2013 r.- Iwona Teodorczuk-Możdżyńska,

- od 2 listopada 2013 r. - Andrzej Kassenberg.

Promocją portalu zajmowały się: Iwona Teodorczuk-Możdżyńska, Olga Bakanowska, Kamilla Staszak.

Eksperti: Krzysztof Kamieniecki, Mirosław Sobolewski.

Skład redakcji zmieniał się w ciągu roku. Od listopada do chwili obecnej zespół redakcyjny składa się z trzech stałych członków. Są to:

- Urszula Drabińska - sekretarz redakcji/ redaktor,

- Olga Bakanowska - redaktor,

- Marek Korzyński - redaktor.

PROMOCJA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TURYSTYKI

Zrównoważony rozwój wspieraniem ochrony różnorodności biologicznej (seria broszur)

(01.04.2013 – 30.06.2014)

W II kwartale 2013 r. InE rozpoczął realizację projektu „Zrównoważony rozwój wspieraniem ochrony różnorodności biologicznej (seria broszur)” dofinansowanego ze środków NFOŚiGW. Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat znaczenia różnorodności biologicznej dla jakości życia człowieka ze wskazaniem na potrzebę utrzymania równowagi w środowisku poprzez zachowanie stanu i aktywną ochronę zasobów różnorodności biologicznej oraz gospodarowanie nimi według zasad zrównoważonego rozwoju, minimalizując degradację środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem działań prowadzonych na obszarach Natura 2000.

Termin „różnorodność biologiczna” nie jest powszechnie znany i rozumiany. Tylko 19% Polaków deklaruje z nim styczność, 27% podaje względnie właściwe rozumienie tego pojęcia. 20% badanych „słyszało” o „utracie różnorodności biologicznej” – to obliguje do upowszechniania wiedzy nt. potrzeby ochrony przyrody. Jednym z głównych narzędzi dla osiągnięcia tego celu jest sieć Natura 2000, której promocję InE prowadzi z powodzeniem od ponad ośmiu lat na portalu „Natura 2000 a turystyka”. Projekt to ujęcie tej problematyki w siedmiu broszurach wydanych drukiem pt. „Przyroda – Obywatele – Rozwój”, w nakładzie 2000 egz. każda. Projekt ma zasięg ogólnopolski.

W serii tej nastąpi przekazanie w przystępnej formie rzetelnych informacji o podstawach prawnych ochrony różnorodności biologicznej i zarządzaniu nią, o jej relacji ze zrównoważonym rozwojem, turystyką i gospodarką wodną, o zagrożeniach dla różnorodności biologicznej oraz możliwości udziału społecznego w jej ochronie. Projekt zakłada dotarcie do dobrze zidentyfikowanych odbiorców, którzy mogą swymi działaniami, decyzjami wpłynąć na poprawę rangi problematyki zróżnicowania biologicznego zasobów przyrodniczych w Polsce, a tym samym przyczynić się realizacji programów europejskich i proekologicznych strategii rozwoju w kraju. Ma on przynieść wsparcie merytoryczne podmiotów zaangażowanych w proces ochrony różnorodności biologicznej i edukację ekologiczną oraz organizacji aktywnych w projektach gospodarczych np. z udziałem turystyki.

Każda broszura będzie autorskim popularnym materiałem edukacyjnym, wykorzystującym wkład wiedzy fachowej ze strony ekspertów Instytutu i ich współpracowników – specjalistów z dziedziny ochrony środowiska, prawa ochrony środowiska, zrównoważonego rozwoju.

Broszury będą przedstawiały następujące obszary tematyczne (tytuły robocze):

1. Podstawy prawne ochrony różnorodności biologicznej
2. Zarządzanie ochroną różnorodności biologicznej
3. Wody a różnorodność biologiczna
4. Zagrożenia dla różnorodności biologicznej
5. Zrównoważony rozwój a ochrona różnorodności biologicznej
6. Turystyka a różnorodność biologiczna
7. Obywatele wobec ochrony różnorodności biologicznej

W pierwszym okresie po uruchomieniu projektu InE powołał Kolegium Redakcyjne, którego zadaniem jest wsparcie merytoryczne koordynatora projektu. We współpracy z Kolegium wybrany został zespół autorów i konsultantów naukowych broszur. Po uzgodnieniu z autorami celów i zawartości broszur oraz ich znaczenia w realizowanej edukacji ekologicznej przygotowali oni szczegółowe konspekty siedmiu broszur, które zostały następnie wysłane do oceny przez konsultantów.

Następnym etapem projektu było przygotowanie uniwersalnego wprowadzenia do serii broszur, a także omówienie w gronie Kolegium Redakcyjnego zawartości wstępnych wersji poszczególnych broszur, w tym zmian w stosunku do założonych konspektów. Ustalono także ogólne założenia graficzne, niezbędne do wyłonienia wykonawców oprawy i druku serii broszur.

Pod koniec roku 2013 odebrano od autorów finalne wersje broszur, po konsultacjach naukowych. Kolegium Redakcyjne podjęło dyskusję nad zawartością poszczególnych broszur, w tym zmian w stosunku do wersji roboczych. Ich wynikiem było rozpoczęcie redakcji merytorycznej serii broszur, mającej na celu podniesienia jakości całego materiału. Redakcja broszur powinna zakończyć się w I kwartale 2014 r.

Koordinacja projektu ze strony InE: Krzysztof Kamieniecki

Współpraca ze strony InE: Franciszek Jackl

Współpraca zewnętrzna:

członkowie Kolegium Redakcyjnego: Jolanta Kamieniecka, Bożenna Wójcik;

autorzy i konsultanci naukowci: Anna Haładyj, Anna Kalinowska, Witold Lenart, Przemysław Nawrocki, Krzysztof Okrański, Paweł Pawlaczyk, Janusz Radziejowski, Krzysztof Świerkosz;

redaktor: Ewa Sulejczak.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ORGANIZACJAMI

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES)

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) należy do unijnych instytucji i jego zasadniczym celem jest rozpoznawanie opinii różnych środowisk na temat przygotowywanych przez Komisję Europejską lub Parlament Europejski i Radę Europejską dokumentów lub projektowanych rozwiązań prawnych. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele trzech grup reprezentujących różne interesy społeczne i ekonomiczne. Pierwsze dwie grupy to przedstawiciele pracodawców i związków zawodowych. Trzecią grupę tworzą reprezentanci tzw. różnych interesów, co, w jakimś sensie odnosi się do organizacji trzeciego sektora.

Efektom pracy EKES'u są opinie, które przygotowywane są w powoływanych do tego celu grupach roboczych. Tematyka opinii jest przypisywana do poszczególnych Sekcji w których członkowie Komitetu zgłosili chęć działania.

Udział w pracach nad opiniami, w przypadku Krzysztofa Kamienieckiego, pozwala na przedstawianie argumentów wzmacniających ochronę środowiska lub zrównoważony rozwój. Działalność w EKES

umożliwiła zaprezentowanie dorobku polskich i innych europejskich organizacji społecznych na szerszym forum w formie wypowiedzi i przygotowywanych poprawek.

W roku 2013 członek EKES – Krzysztof Kamieniecki – uczestniczył w 12 grupach roboczych. Nad niektórymi opiniami prace rozpoczęto pod koniec roku 2012 a zakończono w roku 2013. Cześć opinii zostanie opracowana w wersji finalnej w roku przyszłym.

Aktywność w ramach Sekcji Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego (TEN)

Udział w grupach roboczych

TEN/542 - Biała księga w sprawie integracji nadzoru morskiego

TEN/540 - Podróż różnymi rodzajami transportu

TEN/533 - „Niebieski pas dla żeglugi morskiej bliskiego zasięgu”

TEN/502 - Jakość benzyny i olejów napędowych

TEN/498 - Sprawozdanie końcowe w sprawie testów wytrzymałościowych obiektów jądrowych (komunikat)

TEN/492 - Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii

Konferencje:

- Sympozjum „W sprawie badań nad rozszczepieniem jądrowym w kontekście gospodarki niskoemisyjnej”.
- European Nuclear Energy Forum "ENEF Opportunities Working Group",

Aktywność w ramach Sekcji Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego (NAT)

Udział w grupach roboczych

NAT/620 - Instrumenty finansowe na rzecz gospodarki niskoemisyjnej w UE

NAT/616 - Emisje z transportu morskiego

NAT/609 - Strategia UE dotycząca dostosowania się do zmiany klimatu

NAT/601 - Ramy planowania przestrzennego obszarów morskich oraz zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną

NAT/592 - Siódmy program działań w zakresie środowiska

NAT/584 - Ocena oddziaływania na środowisko

Aktywność w ramach Centrum Monitorowania Rozwoju Zrównoważonego

Udział w konferencjach (poza spotkaniami programowymi):

- Konferencja na temat zielonej infrastruktury
- Debata publiczna Centrum Monitorowania Rozwoju Zrównoważonego na temat sprawozdania monitorującego Eurostatu w sprawie rozwoju zrównoważonego za 2013 r.

- W kierunku globalnego protokołu w sprawie zmiany klimatu 2015”
- Udział w pracach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego - grupa robocza EKES.- dialog społeczny (udział do kwietnia 2013).
- Zajmowane stanowisko dotyczyło zrozumienia wśród pozostałych członków grupy sytuacji organizacji społecznych w krajach Partnerstwa, które szukają swej identyfikacji społecznej. Pojawiający się niektórych wypowiedziach EESC pogląd na temat tych organizacji wskazywał na brak zrozumienia dla być może i niejednokrotnie spontanicznych działań organizacji społecznych z krajów wchodzących w skład Partnerstwa. Pogląd taki utrudniał komunikację pomiędzy EKES a Forum.
- Udział w pracach Kategorii „Konsumenci i środowisko”
- Udział w organizowanych dość sporadycznie spotkaniach.
- Udział w pracach Stałej grupy analitycznej ds. wdrożenia Białej księgi w sprawie transportu (udział od kwietnia 2013)
- M.in. udział w konferencji organizowanej w ramach projektu TRANSFORuM "Joint Forum Meeting on policies, funds, actors, trends, challenges and barriers", Gdansk (PL). Zaproszenie do Grupy Doradców ogólnoeuropejskiego projektu. Jest on realizowany w celu opracowania wspólnego stanowiska i realizacji strategii osiągnięcia czterech głównych celów zawartych w 2011 roku w Białej Księdze Transportu.
- Inne
- Posiedzenie Wspólnego Komitet Konsultacyjny UE – Islandia. Komitet reprezentuje EKES i przedstawiciele organizacji społecznych Islandii. Udział w zastępstwie innego członka EKES stworzył okazje do zaprezentowania zastrzeżeń do polityki gospodarczej w regionie Arktyki nie tylko UE (zachowawczy stosunek) ale i innych krajów z regionu (USA, Rosji i Norwegii oraz Chin.
- Udział w delegacji Grupy III na konferencję: „Wpływ kryzysu na obywateli greckich”. Zaprezentowanie poglądu, że sytuacja kryzysowa nie powinna oznaczać usprawiedliwionego ignorowania działań na rzecz poprawy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.
- Jednym z przejawów działalności było zabieganie o udział polskich ekspertów w organizowanych w EKES wysłuchania i konferencjach.

Ciekawsze opinie są dostępne na stronie internetowej InE.

Członek EKES Krzysztof Kamieniecki

Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (FAOW)

Institut na rzecz Ekorozwoju jest członkiem Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich (organizacja ta działa w formule stowarzyszenia stowarzyszeń) od grudnia 2002 r., czyli od powołania tej organizacji – InE było jedną z 12 organizacji założycielskich. Od marca 2010 r. członkiem Zarządu FAOW (kadencja skończy się wiosną 2014 r.), jest reprezentująca InE Bożenna Wójcik.

Z racji tej funkcji uczestniczy ona w spotkaniach Zarządu i innych jego pracach. Od 2012 r. w ramach projektu „Dobry Start – Centra wspierania i informacji organizacji pozarządowych na obszarach

wiejskich” realizowanego przez FAOW jest merytorycznym redaktorem prowadzącym biuletyn wydawany w ramach tego projektu. W 2013 r. ukazały się 3 kolejne numery tego biuletynu (w maju, w sierpniu i w grudniu). Biuletyny są dostępne na stronie: <http://ds.org.pl/biuletyny/>. W ramach działalności na rzecz FAOW pomagała też przy formułowaniu następujących stanowisk i uwag tej organizacji:

- stanowisko FAOW nt. projektu zmiany Rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (kwiecień 2013 r.);
- uwagi FAOW do projektu Umowy Partnerstwa (sierpień 2013 r.);
- uwagi FAOW do I projektu PROW na lata 2014-2020 (wrzesień 2013 r.).

European Environmental Bureau

Instytut jest członkiem tej największej europejskiej federacji organizacji działających na rzecz ochrony środowiska. EEB liczy 140 organizacji członkowskich. Centrala organizacji znajduje się w Brukseli. Zatrudnieni w niej eksperci prowadzą intensywne działania wspierające politykę ekologiczną UE. Przykładem takich działań może być przygotowywany przed każdą z Prezydencji dziesięciopunktowy program celów i działań pożądaných do osiągnięcia w trakcie jej trwania. Pod koniec prezydencji dokonuje się analizy rezultatów, która to jest szeroko rozpowszechniana wśród administracji brukselskiej, mediów. Biorąc pod uwagę, że organizacje członkowskie tworzące EEB oddziałują na około 15 milionów mieszkańców - nie dziwi, że EEB jako społeczny głos ma wpływ na ekologiczne decyzje Komisji. EEB tworzy swe stanowiska we współpracy z organizacjami członkowskimi konsultując się z nimi w grupach roboczych. W październiku InE zorganizowało w Warszawie spotkanie grupy roboczej ds. efektywności energetycznej. Obok InE członkiem EEB z Polski jest Centrum Prawa Ekologicznego.

Krzysztof kamieniecki

Koalicja Klimatyczna

Instytut jako jeden ze współzałożycieli Koalicji ściśle z nią współpracuje. Przedstawiciel InE jest członkiem Komitetu Sterującego Koalicji. Wspólnie z Koalicją wydawany jest internetowy biuletyn klimatyczny. Obszarami szczególnej współpracy jest polityka energetyczna oraz klimatyczna jak i zagadnienia efektywności energetycznej. W roku 2013r. działalność koalicji koncentrowała się na:

- Promowaniu rozwoju energetyki odnawialnej w szczególności doprowadzeniu do uchwalenia ustawy o energetyce odnawialnej, tworzenia warunków do energetyki prosumenckiej.
- Przygotowanie opinii dotyczącej komunikatu Komisji Europejskiej na temat celów polityki energetycznej i klimatycznej.
- Uczestniczeniu w Szczycie Klimatycznym (COP19) w Warszawie.

- Organizowaniu konferencji poświęconej energetyce obywatelskiej i Polsce -2050-węgiel a gospodarka niskoemisyjna.
- Wspieraniu prac związanych z jak najszybszym wdrożeniem dyrektywy o charakterystyce energetycznej budynków.

UDZIAŁ W RADACH DEBATACH I SESJACH

Bożenna Wójcik

Jest członkiem Grupy Zarządzającej Ewaluacją PROW 2007-2013 i z tej racji w 2013 r. uczestniczyła 2-krotnie w spotkaniach tej grupy, w tym w 1 spotkaniu tzw. FOCUS GROUP z ekspertem geograficznym Europejskiej Sieci Ewaluacyjnej ds. obszarów wiejskich.

Od stycznia 2013 r., jako przedstawiciel InE jest członkiem Komitetu Sterującego projektu pt. „Fundusze europejskie dla zrównoważonego rozwoju” realizowanego przez PZS we współpracy z Koalicją Polskich Pozarządowych Organizacji Ekologicznych na rzecz Funduszy Unijnych (w skrócie Koalicją Funduszową) ze środków szwajcarskich. InE jest jednym z członków założycieli tej Koalicji. W ramach tej współpracy dwukrotnie w ciągu roku 2013 brałam udział w posiedzeniach tego Komitetu Sterującego (styczeń i październik 2013 r.) oraz uczestniczyła (marzec 2013 r.) w warsztacie organizowanym w ramach tego projektu dla organizacji pozarządowych z terenu Mazowsza nt. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (w celu oceny projektu tego programu). Przygotowała także szczegółowe uwagi i uzupełnienia do wstępnej wersji przygotowywanego w ramach tego projektu Stanowiska Pozarządowych Organizacji Ekologicznych do ww. RPO dla Mazowsza – pod finalną wersją stanowiska podpisało się InE (lipiec 2013 r.).

27 lutego 2013 r. uczestniczyła (wraz z Jolą Kamieniecką) na zaproszenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) – jako przedstawiciel InE – w spotkaniu przedstawicieli ekologicznych organizacji pozarządowych realizujących projekty związane z tematyką sieci Natura 2000 z zespołem badawczym (z firmy Quality Watch Sp. z o.o.) realizującym badanie ewaluacyjne ex-ante (w ramach projektu Life+ pt. „Poznaj Swoją Naturę”), którego celem była ocena poziomu wiedzy i świadomości ekologicznej na temat sieci Natura 2000 w Polsce. Był to tzw. zogniskowany wywiad grupowy, podczas którego przedstawiciele NGO przedstawiali ich opinie nt. świadomości nt. sieci Natura 2000 grup społecznych, z którymi spotykali się w trakcie realizowanych projektów. Streszczenie tego badania dostępne jest na stronie GDOŚ: http://www.gdos.gov.pl/ProjectCategories/viewSingleNews/6084/2/0/Badanie_ex_ante_w_projekcie_LIFE_zakonczone.

17 lipca 2013 r. uczestniczyła – jako przedstawiciel InE – w spotkaniu konsultacyjnym z mieszkańcami Warszawy w ramach projektu „Ochrona siedlisk kluczowych gatunków ptaków Doliny Środkowej Wisły w warunkach intensywnej presji aglomeracji warszawskiej”, realizowanego ze środków programu Life+ i NFOŚiGW przez Miasto Stołeczne Warszawa i Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków. Podczas spotkania przedstawiano założenia projektu i planowane działania i zachęcano do uczestnictwa w działaniach jakie miały być inicjowane.

Wojciech Szymalski

IV konferencja transportu drogowego – publiczny, ekologiczny transport zbiorowy, Legnica, 25-26 maja 2012, Aspekty ograniczenia zanieczyszczenia środowiska w związku z rozwojem transportu drogowego osób – rzeczy

IV Forum Ekoenergetyczne, Polkowice, 21-22 września 2012, Samorzady lokalne a ochrona klimatu i adaptacja do jego zmian – wyniki badań w projekcie „Dobry klimat dla powiatów”

Agnieszka Tomaszewska

Wystąpiła w charakterze eksperta w dwóch panelach dyskusyjnych podczas konferencji Future4Build w Warszawie w dniu 7 listopada 2013 roku. Pierwszy panel nosił tytuł „Jak wdrożyć dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej (EED) w Polsce?”, a drugi „Zrozumienie korzyści z ograniczenia energochłonności budynków mieszkalnych”.

Uczestniczyła w charakterze eksperta w zamkniętych warsztatach na temat ubóstwa energetycznego zorganizowanych wiosną 2013 roku przez Instytut Spraw Publicznych.

Brała udział w spotkaniach grupy roboczej dotyczącej efektywności energetycznej i działającej przy Konfederacji Lewiatan.

PROMOCJA INE

Publikacja „Zmierz węgla kamiennego w Polsce”

W lipcu Instytut na rzecz Ekorozwoju wydał opracowanie autorstwa dr. Michała Wilczyńskiego „Zmierzch węgla kamiennego w Polsce”.

Na zorganizowanej z tej okazji konferencji prasowej, w której poza autorem wziął udział dr Andrzej Kassenebrg prezes InE, pojawiło się 17 dziennikarzy m.in. z redakcji Polityki, Dziennika Gazety Prawnej, Rzeczpospolitej, EuroActive, Nowego Przemysłu, Wysokiego Napięcia, Polskiej Agencji Prasowej, Newserii Biznes, Polskiego Radia, a liczne teksty oraz wywiady opublikowano w prasie. Dr Wilczyński oraz dr Kassenebrg wielokrotnie byli zapraszani do programów w radiu i telewizji (np. programy Polskiego Radia I i III, TokFm, TVP Info, TVN, TVN24, Polsat, Polsat Biznes itd.), gdzie odpowiadali na pytania dziennikarzy dotyczące kończenia się zdatnych do wydobycia pokładów węgla kamiennego i

Publikacja dr. Wilczyńskiego wywołała ogólnopolską dyskusję na temat przyszłości polskiej energetyki opierającej się obecnie głównie na węglu, w którą włączyły się nie tylko ogólnopolskie i lokalne środki masowego przekazu, ale także liczne organizacje rządowe i pozarządowe, instytucje, przedstawiciele rządu, administracji samorządowej, firmy prywatne i państwowe. Dr Michał Wilczyński oraz prezes InE dr Andrzej Kassenebrg od czasu ukazania się publikacji wielokrotnie zapraszano jako niezależnych ekspertów do udziału w debatach i konferencjach poświęconych sprawom związanym z energetyką i polskim węglem.

Najważniejszym przekazem, który udało się dzięki kampanii promocyjnej przekazać była informacja, że kontynuowanie modelu węglowej energetyki będzie coraz mniej opłacalne oraz niemożliwe z powodu wyczerpywania się zagospodarowanych zasobów węgla brunatnego i zasobów operatywnych węgla kamiennego, a ciągłe dofinansowywanie przemysłu górniczego oznacza, że każdy Polak dokłada do tej gałęzi gospodarki z własnej kieszeni. Natomiast opóźnienia we wdrożeniu w Polsce prawa klimatyczno-energetycznego Unii Europejskiej mogą doprowadzić do tego, że zapłacimy jeszcze więcej. Trzeba więc pomyśleć o nowych źródłach energii wykorzystujących najlepiej OZE (odnawialne źródła energii).

Z powodu dużego zainteresowania publikacją w listopadzie dodrukowano jej uzupełnione wydanie, a także zaktualizowany „Węgiel brunatny paliwem bez przyszłości”.

W grudniu ruszyła strona internetowa poświęcona obu publikacjom <http://oweglu.pl/pl/> Zamieszczane tam będą wszystkie nowości dotyczące węgla w Polsce. Można tam pobrać w formacie PDF obie publikacje.

Piknik z klimatem 01.09.2013

Instytut na rzecz Ekorozwoju razem z portalem Chronimy Klimat wzięli udział w organizowanym w Warszawie największym festynie ekologicznym Piknik z Klimatem.

Na zielonej trawie, którą specjalnie z tej okazji pokryto Plac Zamkowy, na wszystkich spacerowiczów czekało wiele ekoatrakcji zaplanowanych przez InE jak konkursy dotyczące ochrony klimatu i budownictwa z nagrodami, zawody dla dzieci o odznakę Eksperta Zielonej Energii, prezentacje dotyczące zmierzchu węgla w Polsce, energooszczędnych 4 kątów itd.

Na scenie głównej prezes InE dr Andrzej Kassenebrg miał indywidualne wystąpienie dotyczące zmierzchu polskiego węgla. Pokazywano także film zrealizowany w ramach projektu Dobry Klimat dla Powiatów „Tydzień z dobrym klimatem”.

Piknik z Klimatem stał się doskonałą okazją do spotkania z ludźmi pracującymi dla innych organizacji ekologicznych w Polsce lub osób z różnych instytucji zajmujących się tym tematem. Umożliwił także bezpośrednie dotarcie z przekazem do osób, które przyszły na niedzielny spacer na warszawską starówkę i na co dzień nie zajmują się sprawami ekologicznymi.

Szczyt Klimatyczny COP19

W dniach 11-22.11.2013 odbyła się w Warszawie Konferencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu. Dla Instytutu na rzecz Ekorozwoju była to doskonała okazja do bezpośredniego uczestniczenia w obradach poświęconych światowej polityce klimatycznej na tak wysokim szczeblu oraz pokazania swojego dotychczasowego dorobku, nie tylko na poziomie krajowym, ale także międzynarodowym.

Prezesa InE dr. Andrzeja Kassenberggo zaproszono wielokrotnie jako prelegenta do odbywających się w tym czasie konferencji, debat oraz różnego rodzaju wydarzeń jak np. konferencja prasowa organizowana przed rozpoczęciem szczytu we współpracy z Koalicją Klimatyczną, organizowana przez CIDSE (Coopération Internationale pour le Développement et la Solidarité) we współpracy z polskim Caritasem i warszawskim Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego międzynarodowa konferencja dotyczącej współpracy duchowieństwa na rzecz sprawiedliwości klimatycznej

Instytut na rzecz Ekorozwoju w czasie COP19 zorganizował także własną debatę „Czy Polska może żyć bez węgla?” w której wzięli udział m.in. autor naszych publikacji dr Michał Wilczyński, dr Janusz Steinhoff były minister gospodarki i wicepremier, dr Grzegorz Wiśniewski prezes Zarządu Instytutu Energetyki Odnawialnej oraz Marcin Popkiewicz z Fundacji Nasza Ziemia. Zdaniem InE Polska powinna obecnie skoncentrować swoje wysiłki na przebudowie energetyki z węglowej na bardziej przyjazną środowisku, zając się modernizacją przestarzałej gospodarki i wzorem krajów wysokorozwiniętych postawić na innowacyjność, co będzie bodźcem do szybkiego rozwoju ekonomicznego naszego kraju, a przede wszystkim lepszej ochrony zdrowia Polaków.

InE we współpracy z Warszawskim Instytutem Studiów Ekonomicznych (WISE) oraz European Climate Foundation (ECF) zorganizowali side event, w którym wzięli także udział przedstawiciele Kalifornii, aby wspólnie porozmawiać o możliwościach zapobiegania zmianom klimatycznym.

Opinia dr. Kassenberggo jako niezależnego eksperta reprezentującego jedną z najstarszych polskich organizacji pozarządowych zajmujących się sprawami ekologicznymi i zrównoważonym rozwojem wielokrotnie w tym czasie była cytowana w polskich mediach jak np. Gazeta Wyborcza, Rzeczpospolita, Dziennik Gazeta Prawna, Polska Agencja Prasowa, Polityka, Newsweek, EuroActiv, magazyn Środowisko, czy portale internetowe.

Wielokrotnie był także zapraszany do programów telewizyjnych (TVP Info, TVN, TVN24 itd.) i radiowych (niemal wszystkie programy Polskiego Radia, TokFm, Radio dla Ciebie itd.)

Prezes Instytutu na rzecz Ekorozwoju udzielił wywiadów także dziennikarzom z mediów międzynarodowych m.in. francuskiemu Le Monde, niemieckiemu Deutsche Welle, amerykańskiej grupie stacji radiowych Talk Radio News, belgijskiemu DeMorgen, izraelskiej telewizji informacyjnej i24NewsTV, RTCC -Responding for Climate Change (partner The Guardian Environment Network), armeńskiemu New Mag Magazine, Nepali Times z Nepalu, Hindustan Times oraz Deccan Chronicle z Indii, brazylijskiej gazecie Folha de Sao Paulo, Nuevo Siglo z Kolumbii, Periodico Hoy z Nikaragui, Dhaka Tribune z Bangladeszu, dziennikowi Taifa Leo z Kenii, The Monitor z Ugandy, Namibian z Namibii. Cytowany był także przez międzynarodowe agencje prasowe jak Thomson Reuters, Reuters News Agency, Bloomberg, francuski AFP, amerykańską AP, czy hiszpańską EFE.

Koordinator projektu Life + „Dobry klimat dla powiatów” dr Wojciech Szymalskiego także udzielił kilku wywiadów m.in. dla Polskiego Radia, TokFm, TVP Info, Forum Samorządowego, czy izraelskiej telewizji informacyjnej i24NewsTV oraz niemieckiego Klimaretter.

Pracownicy www.chronmyklimat.pl we współpracy z Koalicją Klimatyczną każdego dnia przygotowywali specjalny newsletter skierowany do wszystkich polskich redakcji zainteresowanych relacjami ze szczytu klimatycznego. Na stronie portalu utworzono specjalną zakładkę poświęconą bezpośrednim informacjom z COP19.

Kamilla Staszak

STANOWISKA InE

1. List otwarty do Prezesa Rady Ministrów z 11 marca 2013 roku na temat opóźnień we wdrażaniu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (dyrektywa 2010/31/UE) opracowany wspólnie z Polską Zieloną Siecią i Koalicją Klimatyczną.
2. Materiał na temat proponowanego celu w zakresie poprawy efektywności energetycznej dla Polski na rok 2020 przygotowany wspólnie z WWF, IBS i FEWE w nawiązaniu do obowiązku nałożonego na kraje członkowskie UE w ramach dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (dyrektywa 2012/27/UE), aby do 30 kwietnia 2013 roku kraje członkowskie przedstawiły Komisji Europejskiej informację o swoim celu. Materiał został przekazany Ministerstwu Gospodarki na spotkaniu z wice-dyrektorem departamentu energetyki i członkami wydziału efektywności energetycznej, ciepłownictwa i kogeneracji, które odbyło się w kwietniu w siedzibie ministerstwa.
3. Materiał dla posłów na temat roli efektywności energetycznej w działaniach na rzecz ochrony środowiska opracowany w odpowiedzi na prośbę przewodniczącego Komisji, posła Stanisława Żelichowskiego, i zaprezentowany na posiedzeniu sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w dn. 26 września 2013 roku.
4. 9 grudnia 2013 - Wspólny list Koalicji Klimatycznej i Konfederacji Lewiatan do wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej na temat opóźnień we wdrażaniu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (dyrektywa 2010/31/UE)
5. Wspólna informacja prasowa Koalicji Klimatycznej i Konfederacji Lewiatan z 12 grudnia 2013 r. na temat apelu wystosowanego do wicepremier Elżbiety Bieńkowskiej o opóźnieniach we wdrażaniu dyrektywy o charakterystyce energetycznej budynków
6. Stanowisko Koalicji Klimatycznej dotyczące 19 Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu w Warszawie (COP19/CMP9) Stanowisko opracowane zostało przez Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, przyjęte przez Koalicję Klimatyczną 5 listopada 2013.
7. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 - Stanowisko Pozarządowych Organizacji Ekologicznych.

PUBLIKACJE INE 2013

Publikacje drukowane:

- *Raport oceny śladu węglowego powiatu poddębickiego w latach 2005 i 2010.* Warszawa 2013;
- *Raport oceny śladu węglowego powiatu starogardzkiego w latach 2005 i 2010.* Warszawa 2013;
- *Raport oceny śladu węglowego powiatu kwidzińskiego w latach 2005 i 2010.* Warszawa 2013;
- *Raport oceny śladu węglowego miasta Jaworzno w latach 2005 i 2010.* Warszawa 2013;
- *Raport oceny śladu węglowego miasta Płock w latach 2005 i 2010.* Warszawa 2013;
- *Ubóstwo energetyczne a efektywność energetyczna - analiza problemu i rekomendacje.* Warszawa 2013 (wydanie I); Wydanie II w przygotowaniu
- *Klimat dla innowacji, innowacje dla klimatu.* Wspólnie z Instytutem Badań Strukturalnych i Europejską Fundacją
- Klimatyczną, Zeszyt nr 4, w ramach projektu „Niskoemisyjna Polska 2050”. Warszawa 2013;
- *2050.pl. Podróż do niskoemisyjnej przyszłości.* Wspólnie z Instytutem Badań Strukturalnych i Europejską Fundacją Klimatyczną, raport końcowy w ramach projektu „Niskoemisyjna Polska 2050”. Warszawa 2013;
- *2050.pl. The journey to the low-emission future.* Wspólnie z Instytutem Badań Strukturalnych i Europejską Fundacją Klimatyczną, raport końcowy w ramach projektu „Niskoemisyjna Polska 2050”. Warszawa 2013;
- *2050.pl. The journey to the low-emission future. Introduction from the remnants of communism through the transition period to modern and innovative poland.* Wspólnie z Instytutem Badań Strukturalnych i Europejską Fundacją Klimatyczną, streszczenie w ramach projektu „Niskoemisyjna Polska 2050”. Warszawa 2013;
- *Zmierzch węgla kamiennego.* Warszawa 2013 (wydanie II);
- *Węgiel brunatny paliwem bez przyszłości.* Warszawa 2013 (wydanie II);
- *Biogazownia – przemysłany wybór. Co powinny wiedzieć władze samorządowe?* Warszawa 2013;
- *Biogazownia – przemysłany wybór. Co powinien wiedzieć obywatel?,* Warszawa 2013;
- *Włącz się. Narada obywatelska w praktyce,* Warszawa 2013.

Wydawnictwa elektroniczne:

- Biuletyn klimatyczny vortal www.chronmyklimat.pl
- Biuletyn projektu Dobry Klimat dla Powiatów
- Film „Biogazownia – przemysłany wybór”

ZESPÓŁ INE

Podstawowy skład Zespołu InE stanowili:

1. Andrzej Kassenberg – prezes, polityka energetyczna oraz zmiany klimatu, zrównoważona polityka transportowa, fundusze strukturalne.

2. Krzysztof Kamieniecki – wiceprezes, polityka gospodarcza i społeczna a polityka ekologiczna UE, zielone miejsca pracy, metropolie.
3. Anna Dąbrowska – vortal chrońmy klimat, ochrona klimatu, budownictwo energooszczędne
4. Renata Filip – administracja, energetyka
5. Agata Golec – ochrona klimatu, edukacja ekologiczna, budownictwo energooszczędne, partycypacja społeczna
6. Franciszek Jackl – ochrona przyrody, edukacja ekologiczna, partycypacja społeczna
7. Monika Jaromin, Kamilla Staszak – public relations .
8. Hanna Krysińska – kadry i finanse.
9. Katarzyna Sołdaczuk – sprawy organizacyjne, logistyka szkoleń
10. Wojciech Szymalski – ochrona klimatu, zrównoważony transport
11. Ewa Świerkula – ekonomiczne aspekty ochrony środowiska
12. Agnieszka Tomaszewska – energetyka, ochrona klimatu, partycypacja społeczna

Stale współpracowali:

1. Olga Bakanowska - vortal chrońmy klimat
2. Urszula Drabińska - vortal chrońmy klimat
3. Jolanta Kamieniecka- zrównoważony rozwój turystyki
4. Zbigniew Karaczun – zrównoważony rozwój terenów wiejskich, zmiany klimatu
5. Patrycja Manthey - sprawy organizacyjne
6. Mirosław Sobolewski – zmiany klimatu.
7. Iwona Teodorczuk-Możdżyńska – vortal chrońmy klimat, public relations
8. Bożenna Wójcik – ochrona przyrody, rozwój obszarów wiejskich, fundusze strukturalne.
9. Marek Korzyński – vortal chrońmy klimat
10. Aleksandra Stępiak – energetyka

PODSUMOWANIE

Gdy przebiega się wzrokiem po zarejestrowanych działaniach Instytutu w 2013 roku uderza jego ruchliwość. Instytut – jego w sumie niewielki zespół – jest obecny w wielu miejscach. Kilkanaście gmin, kilkanaście powiatów, miasta wojewódzkie. Ich nazwy znajdują się w krótkich informacjach o realizowanych projektach. A przecież jest jeszcze Warszawa. W każdym z tych miejsc z InE spotykali się przedstawiciele instytucji, organizacji działających w okolicznych „jednostkach” lub miejscowościach. A zatem obok ruchliwości dodajmy do cech działania Instytutu w 2013 roku – szeroki zasięg oddziaływania. Gdyby nanieść to na mapę Polski pewnie byłaby duża jej część pokryta np. zielonym kolorem „oddziaływanie InE”. A gdyby dodać naszą obecność w Brukseli?

Trzecią cechą działalności Instytut jest umiejętność działania bottom - up ale i top - down. Ta dwukierunkowość znamionuje organizacje silne, twórcze mające coś społeczeństwu do przekazania. Twórcze i wiarygodne gdyż swoją wiedzę jak właśnie czyni to Instytut budują poprzez zdolność do poruszania w kierunkach nawzajem się zasilających i korygujących.

Te cechy pozwalają Instytutowi na rzecz Ekorozwoju zabierać, z otwartą przyłbicą głos w sprawach państwa, jakości życia społeczeństwa przyszłych pokoleń.

A że nie wszystkim się to podoba? Zostawmy to ich sumieniu.

Krzysztof Kamieniecki.